

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj L.

V Ljubljani, 22. januarija 1897.

List 3.

Jezusova nevesta.

Jezus, Ženin moj premili!
Tebi srce jaz darim,
Naj bi vsi ljudje ljubili
Te z menó, srčno želim.

Jezus moj, Ti vzor lepote,
Kras človeških si otrok,
Vzor ljubezni, vzor milobe,
Usmiljenja zaklad globok.

Ko Ime zakličem Tvoje,
Srce se zaveseli;
Up, tolažba duše moje.
Vir blaženstva si mi Ti!

Ti si me neskončno ljubil,
Prej ko sem zazerla svet,
Me osrečiti obljudil,
Če Ti čuvam srca cvét

Sladki Jezus! ah, le Tebi,
Tebi bije srce naj,
Svetu nikdar, in ne sebi,
Tvoje bodi vekomaj!

Saj le zase si ga vstvaril,
V Tebi najde srečo, mir,
Z milostmi ga blagodaril,
Moj dobrotljivi Pastir!

Dobro je pri Tebi biti,
Ljubeznjivi Ženin moj!
Tebe Jezus moj, ljubiti,
Je življenja mi pogoj. —

Kaj še le na ženitnini
Bode rajski Tvoji tam,
Ko objame, ko zjedini —
Tvoje me ljubezni plam! —

Tebe ljubi duša moja,
V Tebe upa, moj Gospod!
Naj nevesta bodem Tvoja,
Ko pokličeš me od tod! —

Radoslav.

Jezus — Odrešenik.

„V imenu Jezusovem pripogiblje se vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo“, tako piše sv. Pavel v pismu do Filipljanov. S temi besedami je apostel prav natanko in določno izrazil naše razmerje do Jezusa. Koleno pripogiblremo samo onemu, katerega častimo kot Boga. Zato so sveti trije kralji „padli pred njim na kolena in so ga molili“ (Mat. 2, 11.), ker so spoznali, da je to dete Bog sam. Gospod sam je božje čiščenje zahteval, rekoč: „Da vsi časte Sina, kakor časte Očeta“ (Jan. 5, 23), Očeta pa častimo po božje, zato moramo tudi Sinu izkazovati božjo čast. Odrešenik naš pa nosi ime, katero je tudi vredno vsega čiščenja. Če imamo že imena dobrih ljudij v vednem in dobrem spominu, koliko bolj moramo častiti ime onega, kateri je najsvetejši, najmojrejši, sploh najpopolnejši! Ime Jezus samo pomeni to, kar naša slovenska beseda „Odrešenik“. Kristus nas je odrešil s svojo smrtjo jeze božje, spon izvirnega greha in pa nadoblasti satanove ter nas tako storil otroke božje in dediče nebeskega kraljestva. Kako zelo tedaj Kristus zasluzi ime Odrešenik, Jezus! Dalje je sveto to ime zato, ker je Bog sam zapovedal Jožefu, naj dete, katero je Marija čudežno spočela, tako imenuje: „Rodila boš sina in imenuj njegovo ime Jezus“ (Mat. 1, 21). Tako se je tudi zgodilo, ker „ko je bilo osem dni dopoljenih, je bilo dete obre-

zato in mu dano ime Jezus“ (Jak. 2, 21). Od Boga pa ne more nič nepopolnega priti, zato je pa tudi ime sveto in obsega vso nalogo Kristusovo, katero je imel rešiti tu na zemlji.

Naša naloga je tedaj, Jezusovemu presvetemu imenu skazovati dolžno čast in čiščenje. Pa zastonj bi tega ne storili, ampak Bog nam obilno poplača to čiščenje. Ker s pomočjo Jezusovega imena premagamo vse skušnjave, odpodimo hudobne duhove in oviramo njih vpliv na človeka in stvarstvo. V moči tega imena pretrpimo vse križe in nadloge in v tem imenu nam je vse lahko in sladko. Kako lepo pravi cerkvena pesem za praznik Jezusovega imena: „Nič se milejše ne poje, nič se prijetnejše ne sliši, nič se bolj sladkega ne misli kakor Jezus, Sin Božji. Jezus, nada spokornikov, kako mil si prosečim, kako dober si iskajočim, kaj pa oni, ki Te najdejo?“ Mučeniki so s tem svetim imenom na jeziku kljubovali vsem mukam, spoznavalci so v tem imenu iskali tolažbe v britkostih življenja, device so s tem imenom v srcu srčno se vstavljale skušnjavam, da, celih 19 stoletij obstajala in zmagovala je sv. cerkev v tem svetem sladkem imenu. Če vse to premislimo, moramo pač vsklikniti s prerokom Davidom: „Gospod, naš Gospod, kako čudovito je Tvoje ime“ (B. 8, 2). Vse to je pa Bog le zato storil, da bi bilo počeščeno njegovo ime: „Tako si peljal svoje ljudstvo, da bi si častljivo ime napravil“ (Iz. 63, 11).

Ali je pa Bog dosegel svoj namen? Zdi se, da ga ni; kajti če pogledamo malo krog sebe, vidimo, da je sedanjemu svetu vse prej mar, ko pa čiščenje svetega Jezusovega imena. Sicer se ne da tajiti, da pobožni ljudje tudi še dandanes prav goreče časte ime Jezusovo: to pričajo mnoge sijajne božje službe, to pričajo mnoge lepe cerkve. Gorje pa svetu, če bi tega ne bilo, ker le radi dobrih Bog prizanaša svetu s strašnimi šibami, kakoršne spleta le njegova vsemogočna roka. Kajti spet se ne da tajiti, da se silno to sveto ime naravnost zaničuje, zasramuje, grdi. Kolne delavec v tovarni, kolne čevljar, če mu šilo ne gre dovolj hitro skozi usnje, kolne mizar, če se mu gladko ne obla: kolne zidar, če mu vreme nagaja, kolne kmet, če ga zadene nesreča: kolne gospod, če mu ni kaj po volji, kolne služabnik, kolne vojak, kolne trgovec, kolne bogatin, kolne revež. Grozno, a res! Če le stopimo na ulico, koj nam udarjajo na uho kletvice, grde, umazane: pa kolnejo ljudje tako, kakor dihajo. Kolnejo tudi otroci, ki še ne znajo izgovarjati božjega imena, a kleti so jih naučili stariši. Kolne in preklinja se očitno in skrivaj,

doma in na cesti, za pečjo in na ognjišču: na vse načine, na vse kriplje se grdi ime, katero je „sveto in strašno“.

Zato pa tudi v naših dneh manjka božje pomoči, današnji svet je brez Boga. Sveti Pavel ne more brezdna propalosti in brezmejno gorje tedanjega sveta drugače označiti, kakor v vskliku: „Svet bil je brez Boga“ (Ef. 2, 12). Kaj vse dandanes ljudje začno, da bi si kupili srečo, časno, minljivo srečo: a kako mnogokrat gredo vsa podjetja zopet nazaj v nič, in posledice so revščina, beda, pomanjkanje. Zakaj to? Svet dela brez Boga, ker misli, da je sam sebi zadosti, a Bog odvzame svojo pomoč, in vse pade kakor hiša zidana na pesek. Kako zelo veljajo tudi danes Izaijeve besede: „Otroke sem gladil in povikšal, oni so me pa zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja in ozel jasli svojega gospoda; Izrael pa ne pozna mene, in moje ljudstvo me ne razume. . . . zapustili so Boga, preklinjali Svetega . . . Kam bi vas še udaril, ko hudobijo nakladate?“ (1, 2 sl.)

Treba nam je tudi dandanes Odrešenika — odrešenika iz teh zamotanih razmer, iz te brezmejne bede. „Pomagaj nam Bog, naš Izveličar! in zavoljo slave svojega imena nas reši o Gospod! in zanesi našim grehom zavoljo Svojega imena, da kje ne porečejo: kje je njih Bog?“ (Ps. 79, 9). „O Bog, spreobrne nas, ter pokaži nam svoje obličje, in vdani ti bomo“ (Ps. 80, 4). Da, k Bogu nazaj, stopimo zopet pod zastavo, na kateri se blišči ime „Jezus“, in obrnilo se bo na bolje. Najprej seveda začnimo sami pri sebi in opustimo vse, kar žali Jezusa in njegovo ime. Poprimimo se vseh pripomočkov, kateri so nam tako obilno na roko dani. Še traja osmina praznika Jezusovega imena, prejmemo zakramente sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, da tako zadbimo popolni odpustek in vsaj nekoliko zadostimo za vso nečast storjeno presv. imenu. Dalje: vsako dejanje začnimo z dobrim namenom. N. pr. „o Gospod Jezus, v jedinstvi z onim božjim namenom, s katerim si vedno Boga hvalil in ga še hvališ, hočem to storiti“, in prekrizajmo se. Tako je delo posvečeno in blagoslovljeno. Če bomo to storili, bode Bog tudi vse naše časno delo blagoslovil. Slednjič pa se ne smemo sramovati, tudi v javnem življenju delati pod zastavo imena Jezusovega. Nikar se ne bojmo onih, ki bodo morebiti smejaje se na nas kazali: „Glejte, kako so pobožni“, kajti pomniti je treba, da Bog prav gotovo doseže svoj namen, svojega imena čiščenje. Če ga častimo tu, ga bomo častili tudi v nebesih v neskončni radosti na vekov veke. A če se sramujemo kjerkoli in kadarkoli izkazati imenu

Jezusovemu dolžno čast, bodemo ga morali na vsak način povelečevati v peklu, kot priče vedne njegove pravičnosti. Povelečevati in častiti moramo brez pogoja ime Jezusovo, a kje in kako, to je v naših rokah.

Drobtinice

iz raznih letnikov „Zgodnje Danice“ za njeno petdesetletnico.

II.

Z drugim letnikom se je slovenski cerkveni časopis prekrstil v „Zgodnjo Danico“.

1.) Med njenimi najpridnejimi pisatelji je vseskozi marljivi g. P. Hicinger, ki je vredil razne vrste slovenskih škofov stare in nove dobe, namreč Ljubljanskih, Akvilejskih, Lavantinskih in Goriških vladikov. Osobito pa je začel pisariti prav temeljito in obširno cerkvene, oziroma verske zgodbe, ker je prevzel tudi zgodovino božjega razodenja pri Izraelcih in verske razmere pri starih paganskih narodih, pri Asircih in Babiloncih, pri Perzih in Grkih, in s tem razlagal neposredno in posredno pripravo za krščansko vero ali cerkev, njen začetek po apostolih in hitro razširjanje ne le po rimskem cesarstvu, temuč pri vsih narodih, ki so sprejeli kraljestvo božje tako hitro da so se čudili nele tedanji krščanski učenjaki Justin, Tertulijan, tudi neverniki Tacit, Plinij i. d. Ti zgodovinski spisi so se nadaljevali in zbrali v posebni knjigi, ktere nobena ni prekosila v izvorni temeljitosti.

Kakor zgodovino, je učenjaki gospod tudi druge stroke kršč. vede spretno obdeloval; n. pr. krščanski zakon in njega zadržke, ki so vselej veljali v sv. cerkvi, naj si bodo božji ali cerkveni, natorni ali socialni. Ta tvarina je bila tolikanj bolj potrebna in primerna, ker so se čedalje bolj odstranjevale Jozefinske novotarije, ki pač niso bile cerkvi ugodne in se je tudi pot pripravljala bližnjemu konkordatu.

Pisal je tudi o cerkvenih napravah ali obredih, ki vplivajo tudi na človeškega duha in so mu podpora. Sploh si je stekel marljivi gospod neprecenljivih zaslug za spoznavanje cerkvenih ved in njih tedanjega ugodnega razvitka; pokazal je pa tudi, da je skozi in skozi temeljito učen bogoslovec.

2.) Najslavnejši dopisovalec „Zgod. Danice“ je pa izvestno vzvišeni mil. knezoškof Lavantinski Ant. Slomšek, ki se podpisuje Ljubomir, (ne Ljubavni, kakor je bilo v zadnji „Danici“ po pomoti natisnjeno) pravi rodoljub v najboljšem pomenu besede. On je že od mladih let gojil in se učil slovenščine ob času, ko je še kot maločislana dekla stala za vratmi, ko je le nemščina ošabno za mizo kraljevala. Že v nižji službi je blagi, za slovenščino navdušeni gospod po svoji evangelski hrani, po preljubljenih „Drobtinicah“, po svojih zlatih spisih za šolo in mladost že zdavnej pred „Zg. Danico“ zaslovel daleč čez meje slovenske, neumorno je delal in vse žrtvoval za cerkev in narod. Zato se tudi v „Danici“ že od začetka glasi s svojim spretnim peresom. Prav iz srca piše naš Ljubomir o nekrščanskih bukvah, ki jih imenuje prepovedan sad naše dobe in krive preroke, katerih se mora skrbno ogibati, oziroma pokončati in sklene: Poštene bukve so božji dar, grde in zapeljive knjige in novine so pa peklenko seme. Mil. knezoškof so moder navod dajali vernim zastran javnih volitev poslancev, in so

osnovo dali za prelepo družbo sv. križa, ki priporoča modro ravnanje in vso previdnost v naših nevarnih časih. Res je čuda, koliko so se na vse strani trudili za verni narod in mu svetili z besedo in z zgledom.

3.) Poglavitni predmet je pa v tem letniku in v vsih naslednjih papež, namestnik Kristusov, kteri mu je dal ključ, t. j. vso oblast sv. cerkve. On je skala — podlaga, na katero je zidal Gospod svojo cerkev; papež je znamenje katoliške edinosti, kjer je Peter, tam je cerkev, velja zdaj, kakor ob času sv. Ambroža: On je najviši pastir, ki pase jagnjeta in ovce Kristusove. On je najviši Učenik, ki potrди brate v veri po Jezusovem povelji. Zato pravi učenjaki Belarmin: „Ko se govori o papeštvu, se govori o glavni stvari“

Še bolj znamenit je papež taki čas, ko je bil med lastnimi rojaki v pregnanstvu, ki so ga Lahoni sami oropali vsega posestva in ga imajo že toliko let kot jetnika, ki oropan ne le posestva, tudi svobode, potrebne za vlado vesoljne cerkve; je pač pravi Peter v verigah. Božja previdnost je tudi skrbela, da so dandanes izvoljeni papeži: Pij IX. in Leon XIII., pravi velikani po duhu in po čednosti kakor so v v silnih časih prepotrebni, spoštovani ne le od udanih vernikov, temuč tudi od nekrščanskih vladarjev in prvakov, tudi od najhujših sovražnikov; edini steber sv. cerkve, ki ga vihar ni in ne bo omajal. Zato „Zg. Danica“ to leto in potem skozi in skozi pravlavlja papeštvo in budi in vnema verne za sv. Očeta. Brezštevilna veliko iz vseh krajev in narodov jih je potovalo k svojemu najvišjemu pastirju in očetu; mnogi so žrtvovali prostost in premoženje za sv. Očeta, in mu je došla slava od izhoda do zahoda, in še neprenehoma doni: „Živio papež Leon XIII!“ Kaj bolj tolaži papeža in verne, kakor ta medsebojna ljubezen, ki je močna kot smrt oprta na Tega, ki je postavil sv. cerkev na skalo, in je peklenke vrata ne bodo premagala? Ali niso te obljube in besede Gospodove močna tolažba za verne in sv. Očeta, za vso cerkev? Prišli so viharji, pridre povodnji, pa cerkev ni padla, ker je bila zidana na skalo. Neprecenljive zasluge ima tudi „Danica“ za to pravlavljanje sv. Očeta.

4.) „Zgodnja Danica“ že v 2. letniku in pozneje večkrat močno priporoča družbo zmernosti ali bratovščino treznosti, kakoršne so se že pred več leti vstanovile in v raznih krajih in so sila veliko zla odvrnile, in celim narodom veliko pripomogle k časni in večni sreči. Kakor je sicer znano, „Danica“ tudi piše, da so pred nekolike leti začeli krščanski možje po Evropi in Ameriki na vso moč odvrčevati ljudstvo od škodljive pijanosti in so jih zapisovali v bratovščino treznosti. V Ameriki so se celo spreobrnjeni divjaki zapisali v bratovščino zmernosti. Na Poljskem, kjer so imele judovske pijavke skoraj vse pivnice v oblasti, in je sila veliko kmetov po pijači ubožalo, so goreči možje začeli priporočevati te družbe in po vrsti so se vanje zapisovali in zapustili zastarano navado. Ravno tako po Nemškem, Angleškem in Irskem in družih krajih. Posebni oznakovalec te družbe je bil oče Matev, kteri je z apostolsko gorečnostjo po vseh deželah treznost oznanoval. V Šleziji si je v tej reči posebno zasluženje pridobil duhovnik Viczek. Modri mož je s krvavečim srcem gledal grozne nesreče, v ktere žganje pokopuje ubogega kmeta, milo se je delalo blagemu

možu, ko je videl, kako ljudstvo ravno v nedeljah in praznikih samo sebi s to škodljivo pijačo mori dušo in telo. V zaupanji na božjo pomoč je začel l. 1845. grometi zoper to škodljivo razvado, in ljudstvo se je res odpovedalo pijančevanju. To priča vseh njegovih truda. Samo v zgornji Šleziji ima družba 400.000 tovarišev ali udov, in se je še širila na Moravsko, Poljsko, med ogerskimi Slovaki. Tudi sicer piše „Zg. Danica“ na več krajih o treznosti in vedno svari pred nezmernostjo, zlasti pijanostjo, ki je prava kuga, hudi strup za narod in mu podkoplje telesno in dušno moč, gmotno in nravno srečo, pogosto je vzrok prezgodnje, nesrečne, ali celo večne smrti, pa ne le sebi, tudi drugim v kvar s pohujšanjem, s slabim vzgledom za domače in druge.

Čez vse hudi in žalostni so tudi nasledki te razvade. Pijančevanje zamori namreč vsa blaga čutila, studi se mu nad vsemi svetimi vajami, srce otrpne za vse dobre sklepe in polagoma človeka popolnoma poživini, kakor že v psalmu piše: Človek, ko je bil v časti, ni spoznal nespametni živini je enak postal. Kakor v vesoljnem potopu oslepljen od grehov hiti v pogubljenje; res z očmi ne vidi, z ušesi ne sliši, ker je otrpnelo srce. Tudi božja beseda ga več ne gine; zastoj so besede sv. Petra: Bratje, bodite trezni in čujte, on spi smrtno spanje ne prebudi ga glas sv. Pavla: ne v nečistosti in nezmernosti, ne v kregu in prepiru, temuč oblecite našega gospoda Jezusa Kristusa. Grešnik spi smrtno spanje, njegov konec je pogubljenje. Ali čemu obupati? Ne, kar je pri ljudeh nemogoče, je pri Bogu mogoče, namreč še rešiti, kar se da. Vsaj se je z božjo pomočjo res veliko taci nesrečnih rešilo, po notranjem glasu vesti, ki vedno budi, po božji besedi, ki je ojstra kot meč, po milosti božji, ki tudi zgubljenega sina kliče. V to svrhu je cerkev tudi bratovščine in družbe treznosti vpeljala in priporočila, ktere so, kakor zgoraj omenjeno, sila veliko hudega odvrnile in jih brez števila veliko spet na pravo pot pripeljale; od Gospoda se je to zgodilo, in jo prečudno v naših očeh. Tudi pri nas se je vpeljala pred 10 leti taka družba treznosti pod varstvom sv. Družine. Sicer se jih je od začetka v nekaterih župnijah obilo vpisalo, storili so priporočeno obljubo. Toda žali Bog, je prva gorečnost močno opešala, in le še pičli nasledki se najdejo tu in tam. Vendar ni mogoče z besedo izreči, kako velika je vsestranska škoda, da se to tako potrebno početje ni bolj vkerinilo in razširilo. Menim, da govorimo v smislu velike večine dušnih pastirjev in tudi drugih poštenih katoličanov, ako želimo in prosimo, da bi se te blage misli spet poprijeli in družbo treznosti pod zavetnistvom sv. Družine spet oživili. Mislim, da bližnjega praznika sv. Družine ne moremo bolj Bogu dopadljivo, sv. cerkvi in sebi bolj koristno obhajati, kakor s tem, da spet bolj oživimo družbo treznosti. Ali bi ne bila na ta način naša „Danica“ neizmerno blagodejnega vpliva za sv. cerkev in mili narod, ako bi trdno sklenila, z božjo pomočjo dalje izvrševati, kar je pogumno začela. Danes, ko zaslišite glas Gospodov, ne vtrdite svojih src. Še je prijeten čas, še so dnevi izveličanja. Začnimo, Bog bo pomagal, ter cerkev in narod bodeta hvaležna tudi naši „Danici“, ki je to važno reč večkrat priporočala

Venec na grob prečastnega rajnega gospoda Luke Jeran-a.

biošega čast. kamornika sv. Očeta, zlatomašnika, kanonika, vrednika „Danice“, itd. o prvem godu po njegovi smrti.

Motto:

•Pridi k nam Tvoje kraljestvo! —
II. prošnja Očenaša.

(XII. nadaljevanje)

Ker smo, se ve da, le po večjem in površno omenili, kaj je Jeranovo pero vse zapisalo in zapustilo potomstvu, ozirno se na kratko še na to, kako, to je, v kakšni obliki se je zgodilo vse to. Nekdaj mi je djal neki g. duhovnik: „Le poglej in prevdari, kako je pisano sv. evangelije; tu ne vidiš nobenih jezikovnih olupšav, vse je priprosto in na kratko povedano; vsakdo ga lahko ume!“ Takrat nisem porajtal na te besede, a zdaj spoznam njih resničnost. Prav tako se more reči tudi o Jeranovih spisih. Nje je lahko vsak umel, bodi si doma na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem ali v Primorju. Pisal je v pravi, čisti slovenščini, in se pri tem ni vtikal v sosednje slovanske jezike. Novotarijam v pisavi ni bil prijatelj. Ne spominjam se, da bi bil n. pr. kedaj rabil „sè“ namest „s“, „uže“ namest „že“ (na Gorenjskem nekje pravijo lužan „úže“); tudi turškega „baš-a“ nismo našli v Jeranovih spisih, da si mu je bil ta izraz gotovo prej znan, kot vsakemu našemu sedanjemu pisatelju. O slovstvenih oblikah ni pisal rad; pač pa mi je enkrat djal o tem, ko so bili v največjem času jeli nekateri pri izgovarjanju ločiti topljena glasova „lj“ in „nj“, da so vsako črko posebej izgovarjali n. pr. zemlja, kraljestvo, n-jiva, kn-jiga: „Le rad bi vedel, kje naše ljudstvo tako govori!“ —

Da je bilo Jeranovo pero neutrujeno, razvideli smo iz množine njegovih spisov. Ako bi vse hoteli združiti v eno celoto, lepa knjižica bila bi to; — zraven pa velik duševni zaklad za naš narod. Do tega pa bo javaljne prišlo, ker se dandanes toliko na novo piše. Tudi miroljuben je bil Jeran v svoji pisavi. Je sicer večkrat kdo nemilo in surovo hlastnil po njem in njegovih djanjih, pa vse to je ali molče prenesel, ali pa z resnimi, kratkimi besedami zavrnil. Tudi zbadljivih spisov in opazk, če bi bile morebiti tudi opravičene, ni sprejemal v svoj list, da bi ne kalil miru! — In pa še nekaj! On je poleg nevezanih spisov zložil tudi veliko lepih in mičnih pesem; bil je zelo plodovit pesnik. Pa kakor se rada izgubi naše čase ta vrsta pisateljev, žal! na kriva pota. — v mlakuže poljskega pesništva, se nasprotno o Jeranu more trditi: iz njegovega peresa, mislimo, ni kapnila nikdar na papir kaka spodtikljiva beseda; — kar je ono zapisalo, bilo je premišljeno, modro, pošteno, podučno, čisto, pero Jeranovo bilo je — deviško. Pa tudi resnice in pravice se je do pičice natanko držal Jeran v svojih spisih. Kolikor se dandanes zoper te čednosti v nekaterih časnikih in knjigah greši, je kar gorostasno. Na predzadnji in zadnji strani „Jezičnika XXVII.“ tečaja pa beremo, kako lepo spričalo je dal „Danici“ star častitljiv mož kmetič iz Št. Vida nad Ljubljano, ki je moral mnogo brati. Djalo je: „Danica mi je zato všeč, ker ne laže; drugi časniki radi lažejo.“ — Da bi pač tako ne bilo!“

Da se ozremo še enkrat na Jeranova mladostna leta, naj navedem, (ker mi je to šele pozneje prišlo v roke), kaj je o njem kot o Karlovškem dijaku pisal njegov tedanji součenec, zdaj zlatomašnik - frančiškan vč. g. O. Felicijan Matevž v Jaski; namreč: „Jeran je stanoval na Gazi, kjer se je moglo za 30 gl. celo šolsko leto živeti“. Dalje piše vč. g. zlatomašnik o njem: „Kar se tiče njegovega ponašanja, bil je uzoren prijatelj vsakemu; za svojo domovino je gorelo njegovo srce; — osobito je miloval siromašne součence in vsakega siromaka, dasi ni imel komu kaj podeliti. V šoli bil je eden izmed prvih, tedaj odličnjak; poleg tega je bil vedno kreposten dijak, ki se je že v I. latinski šoli pripravljaj za duhovski stan. Z eno besedo: bil je uzor dijaštva. Lepo naj se njegovo življenje popiše, ker kaj takega si je v resnici zaslužil!“ —

Kaj lepšega se pač ne dá zapisati o kakem mladeniču — dijaku. —

Iz časov, ko je bil gosp. Jeran kaplan v Trnovem, imam navesti dvoje drobtinic o njem. Čast. gosp. frančiškan o. Hrisogon Majar, zdaj nastavljen v Karlovcu, oni marljivi slovenski pisatelj, ki je v zadnjih letih pisal več mičnih molitevni bukev za svoje rojake, pisal mi je med drugim o našem preslavnem gosp. monsignoru: „V Trnovem, kjer sem bil takrat na stanovanju, ter sem hodil pol leta v ondotno šolo, je one dobe čast. gosp. Luka Jeran kaplanoval, in — razume se — katehetoval. Toliko se spominjam, da smo se vsi veselili, ko je prišel on v šolo, ki je takoj postala roječi čebelnjak, menda za to, ker se nam ni bilo bati, da bi dobili od dobrega gospoda „póc“, klečanja, potegov „za sladke“ in enakega namečka okol ušes. S pretepanjem si on ni roke oskrunjeval. V dosego svojega namena je volil on druge pomočke kot umen defovod. Z lepo in spodbudljivo besedo je on hotel mladino nase navezati. Pa tudi šaljiv je bil. Nekdaj nas povabi v svojo sobo. Tu nam strese na tla polno rešeto orehov, lešnikov in jabolk. Ume se, da je nastal velik spopád za take dobre stvari. Zdaj vem, kaj se to pravi v jeziku juristov: „primi occupantes“, ali „beati possidentes“ (po naše n. pr. kdor pred posežo, pred ima, — ali: blagor jim, ki posedajo); takrat sem to samo videl. Se ve, da bi bil tudi jaz rad kaj dosegel, a močnejši od mene, potisnili so me v stran, tla so bila pa tudi le grede prazna: vlovil sem bil le en oreh in dva lešnika, in še zato sem bil porinjen trikrat iz ravnotežja. To je bila samo na sebi igrača in zabava, ali mož je bil študiral otrokovo pristvarjenost. Ko je bilo prišlo vsled tega do male navskrižnosti med otroki, — seve, vsak bi bil rad več dobil, — in je videl, kako sem bil jaz slabo opravil, sem se mu koj zasmilil. Pridržal me je, ter mi napolnil žepice, rekoč: „Le nikdar se za malenkosti ne prepiraj!“ —

Kot dijak VI latinske šole je bil gosp. Majar, sedanji o. Hrisogon pričel že poskušati s pisateljstvom, in je včasih tudi gosp. Jeran-u prinesel kak spis. Segal je pa v pisavi in izrazih menda precej visoko, zato mu je g. Jeran djajl enkrat: „Vidite, Slovenci smo majhen narod; moramo tudi priprosto pisati, da nas umevajo, sicer vsa pisarija nič ne pomaga!“

(Dalje prihodjic.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Šent Vida nad Ljubljano se nam piše tole: Onega gospoda, ki je „Danici“ tako pridno dopisoval in jej o vsaki cerkveni slovesnosti tako vestno in mično poročal — so Šentviščani izgubili. Izgubili so veleč. gosp. Fr. Mekinca.

Ta gospod že dalj časa boleha in je moral meseca novembra v začasni pokoj. In tega Šentviščani močno pogrešajo. Bil je vnet za svoj poklic in za srečo izročeni mu ovčic. Poln usmiljeno čutečega srca je rad obiskoval bolnike ter bil prav prijazen in ljubeznjiv z njimi. Poln ljubezni do neololžnega srca je imel rad posebno šolsko mladino in sploh male otroke. Spremlja naj ga tlej v pokoj zavest, da je storil svojo dolžnost; tolaži naj ga prepričanje, da mu je hvaležnih mnogo src, ktera se ga bodo spominjala v svojih molitvah!

Pri tej žalostni novici o izgubi čast. g. Mekinca omenjamo pa z vidnim veseljem to, da se kaže pri faranih veliko zanimanje za prenovljenje naše po potrebu močno poškodovane cerkve. Možje in žene, fantje in dekleta prav pridno donajajo prispevke vsak po svojih močeh: po 20, 100 in celo po 200 gl. Upanje je, da bo kmalu iz starih razvalin vstala veličastna, prenovljena hiša božja, ki bo delala čast celi šentviški fari. Da se to čim preje zgodi, pomagaj Bog na priprošnjo sv. Vida!

Razgled po svetu.

Rim. Nedavno smo poročali čast. bralcem „Danice“, da je šel znani avguštinec P. Pij Mortara iz Rima na božjo pot v Loreto. Iz pisma, katero je zopet doposlal listu „Grazer Volksblatt“ povzamemo, da bi se mu bilo tu kmalu slabo godilo vsled njegovega neustrašenega resnicoljubja. „Povabljen sem bil“, — tako piše — „da opravljam v loretanski cerkvi slovesno devetdnevnicu v čast brezmadežne device Marije. Predno sem sprejel ponudbo, sem povedal, da imam namen govoriti in učiti le resnico. Toda pregovor „resnica v oči bode“ se je spolnil prav natanko tudi tu. Socijalisti, katerih je v Loreti okoli 800—900 so se čutili razžaljene in so me tožili pri policijskem prefektu. Grozili so, da hočejo kaliti javni mir in delali nered med mojimi pridigami, ako ne neham udrihati po njih. Policijski prefekt se je zbal njih groženj in me pozval k sodišču. Mesto mene je šel ravnatelj kongregacije „Santa Casa“ ter prisilil prefekta s svojim strogim nastopom, da preneha od vsake daljne zahteve. A jaz ne meneč se za pretenje, sem še huje pobijal napačne nazore socijalistov in po njih zapeljanih Loretancev. Povsodi v gostilnah in kavarnah so me kleli in zasramovali. Vsled občne razburjenosti je poslal prefekt v cerkev dva orožnika, ki naj bi pazila na red. Toda nič hudega se ni zgodilo; kajti socijalisti so, kakor povsodi, tako tudi tu boječi.“ Take so razmere v moderni Italiji. Nič boljši nego laški socijalisti, so tudi naši. Ako beremo „Delavca“, tedaj moramo z gnušom vreči list iz roke, ker se v njem nahajajo same zabavljice nasproti duhovščini. List je poln lažij in obrekovanj; a kedar je treba z dokazi na dan, tedaj potihnejo ti krivi preroki.

Rim. (Praznik sv. treh kraljev.) Gotovo se nikjer po širnem svetu tako slovesno ne praznuje praznik

sv. treh kraljev, nego v Rimu. Tu v stolici papeževi se najlepše pojavlja mnogoličnost v jednoti. Ravno v Rimu, kamor prihaja tisoče romarjev te dni, je možno tako veličastno obhajati dan razglasenja Gospodovega, ko so trije modri, kot zastopniki nevernikov, ponesli narodom veselo vest, da je rojen Kralj Judov. Glavno pozorišče na praznik sv. treh kraljev in v njegovi osmini je cerkev sv. Andreja v dolini. (St. Andrea della Valle). Ta cerkev je v imenovanih dneh prenapolnjena s tujci in domačini in sicer iz dveh razlogov. Prvi razlog je, ker so zelo prikupljive jaslice in veliki kipi sv. treh kraljev. Te kipe je podaril knez Forlonia Vincencija Palloti ustanovniku misijonske družbe „Pallotince“, ki imajo naselbino v Nemčiji in delujejo tudi po nemško afriških misijonih. Kipi so res okusno izdelani in videti je, kakor da bi stale pred nami žive osebe. Njih orientalska noša, dragocene krone na glavah privabijo tisoče radovednežev in tudi mnogo pobožnih v cerkev. Ker so glavna vrata včasih odprta na stežaj, se vidijo kipi sv. treh kraljev, obsevani od tisočero lučic iz trga. Posebno zanimiva je slika črnega Etiopca. Vozovi, ki peljejo ptujce mimo cerkve, se počasi premikajo, ker hoče vsakdo videti svete podobe. — Drugi vzrok, da prihaja toliko ljudij v to cerkev je ta, ker se slišijo te dni pridige v različnih evropskih jezikih in se bero sv. maše v vseh, od sv. stolice pripoznanih obredih. Poleg sv. maše v latinskem obredu, jo vidiš v grškem, slovanskem, armenskem, sirskeem, arabskem i. t. d.

O gotovo bi bilo praznovanje še slovesneje, ako bi postal Rim zopet last papeža.

Carjigrad. (Konec) Angleško poslanstvo je ustanovilo posebni pomožni odbor za razdeljevanje znatnih denarnih podpor, katere je dobilo za nesrečnike iz Londona. Ker se pa delé podpore po mislih protestantskih pridigarjev, se podpirajo le protestantski in gregorjanski Armenci, dočim katoličani ničesa ne dobe. Le katoliška Francija je, na katero lahko računamo. Zadnji terek je šla gospa de la Boulinière, soproga francoskega poslanika, h katoliškemu patrijarhu msgr. Azarianu ter mu izročila denarja za 26 oseb, katere ji je prelat imenoval kot najnesrečnejše, za vsacega po 40 frankov (20 gl. Toda še neštevilno družin trpi v največji revščini.

Ker se armensko katoliško prebivalstvo ni prav nič vdeleževalo revolucionarnega gibanja, bi bila vlada dolžna, da bi jih varovala in branila. Msgr. Azarian je vladi sicer pojasnil položaj svojih vernikov, toda brez vspeha. Vrh tega vlada v cesarski blagajnici taka revščina, da ne more izvršiti niti najnужnejših dolžnostij.

„Visoka vrata“ so sicer preje delila med armensko-katoliške proste šole mesa in kruha, toda pred devetimi meseci se je tudi to opustilo. Kakor je znano, je bil med žrtvami tudi katoliško-armenski višji duhovnik, 90letni Don Atanazij Bahtiar, katerega je telpa Kurdov z dvema sorodnikoma vred v njegovi hiši umorila. Na pritisek Msgr. Azariana in francoskega poslanika so morilce zaprli. Dvomljivo je, ali jih bode izredni sodni dvor, ki ima svoja zasedanja v pravosodnem ministerstvu, kaznoval. Kajti to sodišče je obsojalo doslej le Armence, ter ni nobenemu mosleminu niti lasu skrivilo. Javno mnenje smatra to sodišče kot napravo, ki ima jedini namen, da besni proti Armencem. Govori se o nezaslišanih mo-

rijah. Na navadne obdolžitve turških prič se obsojajo ubogi kristjani k smrti ali v dosmrtno ječo.

Poslaniki so napravili nekak odbor, ki bi naj pomiril prepir. Dragomani (tolmači) šestih poslanstev so njegovi člani. Ta odbor naj bi obiskoval zapore, nadzoroval sodne razprave, oviral nepravilno preganjanje in usodo Armencev po možnosti polajševal. Toda „visoka vrata“ so izdala zoper take odredbe, akoravno so prej morala odbor potrditi, da so bili dragomani prisiljeni ugovarjati takim uredbami.

Povsod vlada strah. Na cestah glavnega mesta se opazi le redkokedaj kak Armenec. Pri najmanjšem vznemirjajočem pojavu se prodajalnice zapro in vsak skuša priti v varnost. Kdor izmed kristjanov ima sredstva, zapušča deželo; z jedno besedo: Carjigrad ni več mesto, kjer se dá prebivati. Napetost med muhamedanci je od dne do dne večja. Turki se ne boje očitno priznati, da čakajo na znamenje, ko pomore vse Armence do poslednjega moža. Zakaj pa ne? Ko so nad 100.000 kristjanov po deželi in nad 7000 v glavnem mestu pomorili pred očmi tujih poslanikov, ne da bi bili kaj kaznovani, kaj naj bi jih oviralo take junaške čine še v večji meri ponavljati? „Visoka vrata“ so kljub vsemu žuganju poslanikov ostala hladna; z največjo hladnokrvnostjo bodo igrala še dalje svojo vlogo.

Na zahteve šestih poslanikov je brzojavila „visoka porta“ vsem namestnikom, naj napravijo red, zabranijo nadaljno prelivanje krvi in naj kaznujejo vsacega turka, ki bi hotel še dalje moriti. Za odgovor je prišlo brzojavno poročilo o krvavi moriji med Armenci iz Eghina, Pirghiana v provinciji Charpat in iz Keghya v Erzerumu. Vidi se torej, da se vzlic vsaki cesarski prepovedi zopet začena klanje. Torej niso ukazi resni, ali pa vlada v državi popolna anarhija. — Dopisnik končuje svoje poročilo z nujno prošnjo, naj bi se ljudje usmilili nesrečnega naroda in mu priskočili z darovi na pomoč, — katere tudi „Danica“ hvaležno sprejema.

Na Grškem je umrl pretečeno leto pravoslavni nadškof (metropolit) Germanus, ko se je ravno pripravljal, da bi jako podlo odgovoril na ljubeznjivo okrožnico Leona XIII, v katerej vabi vse pravoslavne k povratku v katoliško cerkev. Po veseli pojedinji, v kakoršne je sam pogosto zahajal, ga je poklical sodnik sam k sebi. Umrl je nenadoma.

Huda borba je bila radi naslednika med sv. sinodo in vlado. Sv. sinoda, ki sestoji iz štirih škofov, katerim načeljuje nadškof, imenuje 3 kandidate, izmed katerih kralj jednega potrdi. V vseh skupščinah sinode prisostvuje kraljev odposlanec, ki ima oblast ovreči vse določbe sinode, ako mu ne ugajajo. Toda pravoslavna duhovščina se raje klanja posvetni oblasti, nego pripozna rimskega papeža kot pravega cerkvenega poglavarja. 25. oktobra pret. leta je bil imenovan nadškofom Oeconomdis. Star je 58 let. Bil je arhimandrit, tajnik sv. sinode, profesor zgodovine cerkvenih očetov na vseučilišču in preje odgojevatelj kraljeve družine. Vešč je več jezikov, šolal se je v Rusiji, Nemčiji in na Francoskem. Našemu katoliškemu nadškofu je zelo naklonjen. Oba cerkvena kneza sta obiskala drug drugega ter se razgovarjala zelo prijazno. Dal Bog, da bi bile razmere za katoličane še ugodneje na Grškem, nego so sedaj.

Iz Amerike se nam poroča, da so ustanovili protestantski Anglikani v Newyorku nov red, ki je

že dobil potrditev od složno amerikanskega škofa. Ustanovil je ta red „cerkvenih bratov“ Russel Whitcomb, ki je nedavno dokončal bogoslovne študije. Glavna naloga redovnikov je odgoja otrok, ki zahajajo v nedeljsko šolo in obiskovanje družin. Noša teh redovnikov je dolga halja in na hrbtu imajo vшит bel križ. Kdor stopi v red, se mora zavezati za 5 let, da ostane v samostanu, in potem se obnavlja vsako leto obljuba. Sedaj ima ameriška protestantska cerkev dva redova.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec prosinec (januarij) 1897,
(Spis potrjen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Redovniki.

b) Posebni nameni:

23.) **Marijina zaroka.** Varstvo svetišča zakona pred napadi novih paganov. Družba sv. Frančiška Regijskega. Združenje ločenih zakonskih.

24.) **Sv. Timotej.** Posvetitev duhovskega stanu. Blagoslovljen uspeh učenja. Sprave. Zadeve glede poklica.

25.) **Spreobrnjenje sv. Pavla.** Se vedno nerešeno šolsko vprašanje. Truma cerkvenih sovražnikov in zaničevalcev vere.

26.) **Sv. Polikarp.** Škofje. Odstranjevanje nepoštenega obrtnega tekmovanja. Odstranjenje igralnih hiš. Padeč polumesca.

27.) **Sv. Janez Zlatoust.** Vzgoja apostolskih pridigarjev. Duhovniki in obhajanci. Katoličani na Ruskem.

28.) **Sv. Karol Veliki.** Krščanski vladarji. Med protestanti raztreseno živeti katoličani — Cerkev Srca Jezusovega v Rimu.

29.) **Sv. Frančišek Saleški.** Pospeševalci molitvenega apostoljstva. Združenje dobro mislečih. Praznovanje spomina sv. Kazizija.

30.) **Sv. Adelgunda.** Ženska odgojevališča in učilišča. Vnet obisk popoldanske službe božje in krščanskega nauka.

30.) **Sv. Peter Nolačan.** Afrikanški misijoni. Priporočene časne zadeve. Vse poslani in še ne uslišane prošnje. V januarju umrli in v februarju umirajoči udje molitvenega apostoljstva in bratovščine Srca Jezusovega.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca: sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešeštvovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — V dušnem in telesnem trpljenju se nekdo priporoča N. lj. Gospé, sv. Jožefu in sv. Antonu. Uslišanje se pravčasno naznani. — Nekdo se goreče priporoča sv. Antonu Padov. s prošnjo, naj bi njegov oče prav kmalu ozdravel in kmalu mogel ugodno prodati svoje posestvo.

Zahvala.

Ker sem bolehal že več kakor dve leti in mi ni nobeno zdravilo pomagalo, obrnila sem se z zaupanjem k Mariji, naši lj. Gospé presvetega Jezusovega srca z obljubo, zahvalo razglasiti po Danici, in res se mi je že precej zboljšalo; pila sem tudi vodo iz čudodelnega studenca v Lurdu; sedaj pa upam, če je Božja volja, da bom popolnoma ozdravela.

Zato se še nadalje v molitev priporočam za dušno in telesno zdravje za se in celo družino posebno, pa tudi v neki duhovni zadevi.

Na Koroškem dne 6. januarja 1897.

J. M.

Listek za raznoterosti.

Višje redove podelijo prevzvišeni knezoškof ljubljanski tekoči teden sledečim klerikom frančiškanskega reda: Anzelm Kevič, Kornelij Petrič, Benvent Habjan, Bernard Jamar. — Novo mašo bodo imeli: Anzelm Kevič iz dalmatinske provincije bečjega Odrešenika v frančiškanski cerkvi v Ljubljani 24. t. m. ob 9 uri; Kornelij Petrič 31. t. m. v Velikih Laščah; Benvent Habjan 31. t. m. v Selcih; Bernard Jamar 31. t. m. v frančiškanski cerkvi v Kamniku. — Fr. Karol Eterovič, Dalmatinec, prejme dijakonat.

Veleč. g. P. Evstahij Ozimk, bivši mnogoletni frančiškanski provincijal, obhaja prihodno nedeljo svojo osemdesetletnico. Bog ohrani blagega očeta še mnogo let čilega in zdravega. — Kanonično vmeščena sta bila v torek na župnijo Godovič č. g. Alojzij Bobek in na župnijo Goro pri Idriji č. g. Janez Soukup, v sredo pa g. A. Pfajfar na župnijo Leskovo.

„Gerarchia catholica“, to je zapisnik vseh cerkvenih oblastev, je izšel za novo leto. Iz tega so posnete le-le črtice: papežev je bilo dosihmal 263, od 70 kardinalskih cerkva je praznih 10. Patrijarhov je 8 latinskega obreda, 6 pa orientalskega. Izmed latinskih so tri (Konstantinopol, Antijohija in Aleksandrija) brez oblasti, sami častni naslovi, drugi 3 zopet (Benedke, Lisabon in Zapadna Indija) so le zgodovinski ostanki brez patriarhalne oblasti. Orientalski patrijarhi pa imajo obširno oblast čez vse škofo in ljudstvo svojega obreda. Koptovski patrijarhat je še prazen, administrator je znani škof Makarijos v Aleksandriji. Po Antijohiji se imenujejo 3 patrijarhi, sirsko-melhitovski v Damasku, maronitski v Bikorkiju na Libanonu in sirski v Mardinu. Armenski patrijarh stoluje v Carjigradu, imenuje se pa „iz Cilicije“. Za Kaldejce je patrijarh v Mosulu.

Nadškofij latinskega obreda je 173, škofij pa 174, nadškofij orientalskih pa je 18 in 53 škofij. Poleg teh je še 17 opatov in prelatov s škofovsko oblastjo. Po misijonskih krajih vladajo cerkev božjo apostolski delegati (nadškofje), apostolski vikarji (škofje), apostolski prefekti (duhovniki), katere vodi kongregacija de propaganda fide.

Umrlo je l. l. leta 9 kardinalov, 9 nadškofov in 50 škofov.

Darovi za zgradbo nove farne cerkve v Žiréh. (V. izkaz.) — V letu 1896 so darovali naslednji č. g. dobrotniki in dobrotnice: Franc Prilivnik pri Železnikih zopet 10 gld.; Anton Petelin, mesarski mojster v Trstu, 5 gld.; župni urad v Železnikih 4 gld.; Marijana Frölich iz Žirov zopet 20 gld.; Luka Albrecht, učitelj pri sv. Ani, 5 gld.; Marijana Bogataj iz Stare vasi 10 gld.; Štefan Martinčič iz Žirovskega vrha 10 gld.; Jakob Burnik iz Dobračeve 20 gld.; po č. o. Jožefu Bizavičarju iz Ljubljane 26 gld.; Katarina Gantar iz Nove vasi 50 gld.; Jera Kopač iz Nove vasi 36 gld.; Matija Lozar Vrsnika 85 gld.; Marijana Albrecht iz Gorspek 20 gld.; Jožef Peternel pri odhodu iz Žirovske župnije 5 gld.; Marija Kavčič,

vdova v Žireh 52 gld. V manjših zneskih so farani o raznih priložnostih darovali 805 gld. 70 kr. Obresti 660 gld. 25 kr. — Vsota 1823 gld. 85 kr.

Vsem, katerikoli so kaj podarili, izrekamo pri srčno zahvalo. Bog živi blage dobrotnike in njih naslednike!

Predstojništvo farne cerkve sv. Martina v Žireh na praznik sv. treh kraljev 1897.

Bosna. (Katoliško gibanje v Bosni in Hercegovini.) Iz bosniškega časnika „Vrhbosna“ povzamemo sledeče podatke o stanju katoliške cerkve v ondotnih krajih. Obe deželi sta prišle, kakor znano, leta 1878 pod avstrijsko upravo. 1879. leta je bilo skupno število katoličanov 209.391, 1885: 265.788, 1895: 334.142, torej v desetih letih prirastka 68.354, za kar se je pa večji del zahvaliti katoliškim priseljencem. Razdeljeni na 6 deželnih okrožij pride na Sarajevo 38.096 katoličanov, na Travnik 90.559, na Banjaluko 79.493, na Bihač 8726, na Doljno Tuzlo 49.080, na Mostar 88.188. Večino imajo katoličani v Mostarju (muhamedancev 56.135, pravoslavni 54.889) in v Travniku (muhamedancev 69.980, pravoslavni 78.448); muhamedancev je več v Sarajevem in Dolenji Tuzli, pravoslavni v Bihaču in Banjaluki. Leta 1879 je bilo katoličanov 18,08%, danes 21,31%; muhamodanci so šteli prej 38,73%, a sedaj le 34,99%, dočim se število pravoslavni ni veliko spremenilo. Cerkvena razdelitev obsega nadškofijo Sarajevsko s podrejenimi škofijami v Banjaluki, Mostarju in Trebinju. Število župnij je 152, cerkva 199.

Duhovniki ob času kuge. L. 1834 razsajala je v Jeruzalemu grozovita kuga. Tudi patrom frančiškanom ni prizanesla, ampak jih je spravila v grob. — Kakor hitro so čuli frančiškani, da razsaja kuga po mestu, moral je pater, ki je ravno opravljal duhovska opravila, vzeti sv. zakramente in se podati iz samostana med kužne bolnike. Bolnim katoličanom delil je sv. zakramente, bolnim drugovercem pa je stregel v njih boleznih. Vsak dan pa je hodil dotični pater k samostanskim vratom, koder je na odločen zvonec pozvonil v znamenje, da še živi. Ako se pa ta zvonec ni oglasil, poslali so takoj družega patra in na ta način je omenjeno leto pomrlo iz tega samostana 19 patrov. Take požrtvovalnosti zmožni so samo katoliški redovniki.

Mati Božja — zdravje bolnikov. Duhovnik solno-graške nadškofije Schuster je navedel v listu „Salesianische Nachrichten“ dva vzgleda, kako je svetinja Marije pomočnice čudežno ozdravila dve bolni osebi. „Poklican sem bil“ — tako piše — „k bolnici, ki je trpela hude bolečine vsled vročice. Mešalo se jej je že tako hudo v glavi, da sem obupal nad njo, da bi se ozdravela. Obesil sem jej svetinjo okoli vratu ter odšel. Ko sem jo obiskal drugi dan, jo najdem pri polnej zavesti, in kmalu potem je tudi popolnoma okrevala.“

„Deklica, ki je v šolo hodila, je mnogo trpela vsled bolečin v črevih. Vedno je zdihovala in klicala na pomoč. Vsem, ki so jo slišali, se je v srce smilila. Mnogo je morala pretrpeti njena mati. Prišel sem k deklici ter jej dal svetinjo Matere Božje poljubiti. Naročil sem jej, da naj vselej poljubi svetinjo, kedar jo bodo napadale bolečine. To jej je tako po-

magalo, da ni za naprej več zdihovala in v kratkem času res ozdravela.“

Ta vzgleda naj bosta v opomin zlasti dušnim pastirjem, ki naj te vrste svetinje priporočajo svojim vernikom. Mati Božja, zdravje bolnikov, nam ne bo izprosila samo telesnega zdravja, ampak tudi dušno, ki je veliko večje v vrednosti.

Spominska cerkev. Pred sto leti je dežela Tirolska sklenila v Bocenu zavezo s presv. Srcem Jezusovim. In letos bodo hrabri in pobožni Tirolci na tistem mestu, kjer so naredili to zvezo, zidali novo cerkev, ki bo posvečena njihovem zavezniku v najsvetejšem zakramentu. Spomladi preteklega leta je deputacija duhovnov iz družbe vednega češčenja za Avstro-Ogersko in Nemčijo Njegovemu Veličanstvu izročila prošnjo, da bi se smeli v Bocenu naseliti očetje Najsvetejšega. Najvišje potrdilo so dobili meseca junija, in ob tej priliki so obnovili zvezo s presv. Srcem Jezusovim. V prošnji so posebej povdarjali, da ne bo nobena druga stvar več blagoslova božjega rosila na Avstrijo in posebej na Tirolsko na cesarja in slavno vladajočo habsburško hišo, kakor cerkev, zidana na čast presv. Srcu Jezusovemu v Bocenu, kjer se je pred več nego tisoč leti podpisala pogodba, po kateri je bila Tirolska združena z Avstrijo. Da bodo na zidu naredili tudi spomenik Rudolfu Habsburškemu, kot častilcu sv. Rešnjega Telesa in vzdali ploščo v spomin petdesetletnega vladanja presv. cesarja, da bodo tudi vojaki imeli v cerkvi svojo službo božjo. Povdarjali so tudi, da se bodo „očetje sv. Rešnjega Telesa“ pečali tudi z dušnim pastirstvom in posebno, da bodo skrbeli za mladino in jo varovali pred socijalnimi demokrati. Prostor, kjer bo stala cerkev, je bil odločen za neko koristno in potrebno napravo. A nepričakovano hitro so sklenili, da opuste zidanje prejšnje na tem mestu in zgradijo cerkev.

Dobrotni darovi.

Za monsign. Jeranoro dijaško mizo: H. G. po g. župniku Lazniku 5 gld. — K. Š. 2 gld. — Neimenovana 2 gld.

Za uboge Armence: H. G. po g. župniku Lazniku 10 gld. — *Za cerkev sv. Jožefa v Ljubljani:* Č. g. J. Kunauer, župnik na Golem, 2 gld. — Neimenovana 10 gld.

Za Marijanišče: Č. g. Mih. Saje, župnik v Štangi, 1 gld. — *Za kruhe sv. Antona:* Oče za poboljšanje svojega sina 1 krono. — Neimenovana 1 krono.

Za Erezje: M. O. iz Šmartna pri Litiji za olje 1 gld. 6 kr. *Za najpotrebnejše misijone:* H. G. po č. g. J. Lazniku, župniku iz Polh. Gradca, 55 gld. — K. Š. 3 gld. — Neimenovana 2 gld. —

Za pripravniški dom: H. G. po g. Lazniku 10 gld. *Za afrikanski misijon:* H. G. po g. Lazniku 10 gld. — Č. g. Mih. Saje, župnik v Štangi, 1 gld. 50 kr. — Župnija sv. Katarina 4 gld. — K. Š. 2 gld.

Za sv. Očeta: H. G. po g. Lazniku 10 gld. — Iz Homške župnije 5 gld. po č. g. dek. Jan. Oblaku.

Za Salezijance: Č. g. Mih. Saje, župnik v Štangi, 1 gld. — *Za sv. Detinstvo:* K. Š. 2 gld. — Čast. g. J. N. Kumar 2 gld. — Preč. kan. J. Rozman, 35 gld. — Iz Mirne, 7 gld. — Č. g. Franc Traven, kaplan v Dobropolju, 14 gld. — Čast. g. Luka Smolnikar, župni upravitelj na Vrhniki 54 gld. — Čast. g. J. Kalan, kaplan v Kamniku, 22 gld. — Čast. g. J. Piber, zakristan v Mošnjah, 3 gld. 10 kr.

Za bratorščino sv. Leopolda: K. Š. 1 gld. *Za razširjanje sv. vere:* Neimenovana 4 franke. *Za kristjane na Jutrovem:* Iz Kamniške župnije 10 gld. po čast. g. dek. Jan. Oblaku.